

YANGSZE CHOO

TIGRUL
NOPTII

Traducere din limba engleză și note de
CARMEN ION

*Kamunting,
Malaya¹, mai 1931*

BĂTRÂNUL E PE MOARTE. REN ÎȘI DĂ SEAMA DUPĂ RESPIRAȚIA superficială, fața scofâlcită și pielea subțire, întinsă peste pomeți. Totuși, cere ca obloanele să fie deschise. Iritat, îi face semn băiatului, iar Ren, cu gâtul încordat de parcă a înghițit o piatră, deschide fereastra camerei de la etaj.

Afară e o mare sclipitoare de verde: vârfurile arborilor din junglă se leagănă, iar cerul albastru e ca un vis febril. Strălucirea orbitoare îl face pe Ren să tresară. Dă să-l protejeze pe stăpân cu propria umbră, însă bătrânul îl oprește cu un gest. În lumina soarelui, tremurul mâinii,

¹ Malaya sau Malaya Britanică, denumire atribuită unor state din Peninsula Malaysiană și insula Singapore aflate sub guvernare britanică între secolele al XVIII-lea și al XX-lea. În 1946, statele din peninsulă (fără Singapore) au format Uniunea Malaya, înlocuită, doi ani mai târziu, de Federația Malaya, care și-a câștigat independența în 1957. În 1963, Federația s-a unit cu Borneo de Nord (Sabah), Sarawak și Singapore în Federația Malaysia, din care Singapore s-a retras în 1965 (n. tr.).

cu ciotul urât al degetului lipsă, pare și mai evident. Ren își amintește cum, în urmă cu numai câteva luni, mâna aceea era capabilă să liniștească pruncii și să sutureze rănilor.

Bătrânul își deschide ochii albaștri apoși, acei ochi străini, spălăciți, care l-au înspăimântat atât de tare pe Ren la început, și șoptește ceva. Băiatul își apleacă mai aproape capul cu păr tuns scurt.

— Să nu uiți!

Băiatul dă din cap.

— Spune!

Hârâitul răgușit se pierde.

— După ce o să mori, o să îți gălesc degetul lipsă, replică Ren cu voce slabă, dar clară.

— Și?

Ren ezită.

— Și o să îl îngrop cu tine în mormânt.

— Bine! Bătrânul trage șuierător aer în piept și adaugă: Trebuie să îl găsești înainte să treacă cele 49 de zile când sufletul meu încă va fi viu.

Băiatul a îndeplinit deja rapid și competent multe asemenea însărcinări. Va reuși să o ducă la capăt și pe aceasta, deși acum umerii înguști i se zguduie.

— Nu plânge, Ren!

În astfel de momente, băiatul arată mult mai tânăr decât este. Bătrânului îi pare rău; ar vrea să poată să facă el treaba, însă e obosit, așa că se întoarce cu fața la perete.

2

Ipoh, Malaya
Miercuri, 3 iunie

44 ESTE PENTRU CHINEZI UN NUMĂR CU GHINION. Este un fel de a zice „mort pentru totdeauna”, motiv pentru care cifra 4 și toate numerele care o conțin trebuie evitate. Acea zi cu ghinion din luna iunie era exact a 44-a de când îmi începusem în secret a doua slujbă la salonul de dans May Flower din Ipoh.

Țineam la secret această muncă deoarece nicio fată respectabilă n-ar trebui să danseze cu bărbați necunoscuți, cu toate că, oficial, suntem prezentate drept „instructoare”. Și poate că asta și eram pentru majoritatea clienților noștri: funcționari agitați și băieți de școală care cumpărau suluri de bilete pentru a învăța foxtrot, vals sau *ronggeng*, un fermecător dans malayan. Restul clienților erau *buaya* sau crocodili. Zâmbăreți dințiși cu mâini care se plimbau pe trupurile noastre și care nu puteau fi oprite decât cu plesnituri zdravene.

Nu aveam să fac prea mulți bani în cazul în care continuam să-i plesnesc, însă speram că nici nu aveam să fiu nevoită să prelungesc prea mult această activitate.

Scopul ei era achitarea datoriei de 40 de dolari malaezi contractată de mama cu o rată a dobânzii dezastruoasă. Munca mea de fiecare zi ca ucenică de croitoreasă nu-mi aducea suficienți bani, iar biata mea mamă nesăbuită nu reușea să-i adune singură, căci avea ghinion la jocurile de noroc.

Dacă ar fi lăsat statisticile în seama mea, lucrurile ar fi decurs poate mai bine, căci mă pricepeam în general la numere. Nu că m-aș mândri cu asta. E o abilitate care nu mi-a fost de prea mare folos. Lucrurile ar fi stat altfel dacă aș fi fost băiat, însă plăcerea de a mă îndeletnici cu calculul probabilităților începând de pe la șapte ani nu îi fusese de ajutor mamei, care tocmai atunci rămăsese văduvă. În tristul gol lăsat de moartea tatei, petreceam ore în șir, desenând cu creionul numere pe bucățele de hârtie. Numere logice și ordonate, nu ca haosul care pusesese stăpânire pe gospodăria noastră. În ciuda acestei situații, mama își păstrase zâmbetul dulce și diafan ce o făcea să semene cu Zeița Milosteniei chiar și atunci când își făcea probabil griji cu privire la ce avea să îmi pună pe masă la cină. O iubeam nespus, dar despre asta puțin mai încolo.

Primul lucru pe care mi l-a cerut Matroana atunci când m-a angajat la salonul de dans a fost să-mi tai părul. După ce fratele meu vitreg, Shin, mă tachinase că arăt ca un băiat, îmi lăsasem părul să crească timp de mulți ani. Cele două cozi lungi, frumos pieptănate și legate cu funde, așa cum le avusesem în anii când frecventasem Școala de Fete Anglo-Chineză, reprezentau pentru mine un dulce simbol al feminității. Credeam că acoperă o mulțime de păcate, printre care și abilitatea deloc demnă de o doamnă de a calcula pe loc dobânzile.

— Nu, nu poți lucra pentru mine cu părul ăsta! a hotărât Matroana.

— Dar sunt și alte fete cu părul lung! am obiectat.

— Da, dar nu tu!

M-a trimis la o femeie cu înfățișare periculoasă, care mi-a tăiat cozile cu foarfeca. Mi-au căzut în poală, grele și aproape vii. Dacă Shin m-ar fi văzut în clipa aceea, s-ar fi prăpădit de râs. În timp ce femeia mă tunde, mi-am ținut capul aplecat, cu ceafa înspăimântător de vulnerabilă. Mi-a făcut breton, iar când mi-am ridicat ochii, mi-a zâmbit.

— Arăți bine, m-a lăudat ea. Exact ca Louise Brooks.

Cine era Louise Brooks asta? Din câte se părea, o stea a filmului mut, celebră în urmă cu niște ani. M-am înroșit. Îmi era greu să mă obișnuiesc cu moda nouă în care fetele băiețoi cu pieptul plat deveniseră brusc populare. Desigur, faptul că ne aflam în Malaya, la marginele Imperiului, însemna că, din păcate, moda londoneză ajungea aici cu 6 până la 12 luni întârziere. Nimic de mirare, așadar, că toată nebunia cu dansurile de salon și părul tuns scurt ajunsese, în fine, la Ipoh, după ce se aflase în plin avânt ceva vreme în alte părți. Mi-am atins ceafa rasă, speriată că arătam mai mult ca oricând ca un băiat.

Matroana, care era durdulie, și-a mutat greutatea de pe un picior pe celălalt și a rostit, pragmatică:

— Vei avea nevoie de un nume. Preferabil englezesc. O să-ți zicem Louise.

Prin urmare, în acea după-amiază de 3 iunie dansam tango în chip de Louise. În pofida fluctuațiilor de la bursa de valori, animatul nostru Ipoh era năucit de apariția

fulgerătoare a noilor clădiri ridicate mulțumită averilor făcute din exportul de cositor și cauciuc. Afară ploua cu găleata, o aversă surprinzătoare pentru mijlocul amiezii. Cerul căpătase culoarea fierului, așa că lumina trebuise aprinsă, spre exasperarea conducerii. Picăturile răpăiau pe acoperișul din tablă, iar șeful formației noastre, un bărbat din Goa mărunțel și cu mustață subțire, încerca din răspuțeri să le acopere cu muzica lui.

Moda dansurilor occidentale dusesese la răspândirea de saloane publice de dans la periferiile tuturor orașelor. Unele erau locuri impresionante, precum proaspăt inauguratul Celestial Hotel, în timp ce altele fuseseră amenajate în șoproane mari, expuse brizei tropicale. Dansatoarele profesioniste, așa, ca mine, erau ținute într-un țarc, precum găinile sau oile. Țarcul avea o secțiune de scaune despărțite de o panglică. Pe ele stăteau așezate fete drăguțe, fiecare cu o rozetă cu un număr prinsă în piept. Niște namile de oameni se asigurau că nimeni nu se apropia de noi dacă nu cumpăraseră bilet, însă mai existau bărbați care continuau să încerce.

Am fost surprinsă când cineva a cerut să danseze tango cu mine. Nu învățasem foarte bine tangoul la școala de dans ținută de domnișoara Lim, unde fusesem trimisă să deprind valsul și mai îndrăznețul foxtrot, drept consolare pentru că tatăl vitreg mă forțase să abandonez școala. Tangoul nu se preda acolo. Era considerat prea riscant, deși îl văzuserăm toate pe Rudolph Valentino dansându-l în filme alb-negru.

Atunci când începusem să lucrez la May Flower, prietena mea, Hui, mă sfătuisese să-l învăț.

„Arăți ca o fată modernă!” îmi spusese. „Nu se poate să nu fii cerută.”

Draga de Hui! Ea fusese cea care mă învățase, și ne împleticeam împreună ca niște bețivi. Făcuse însă tot ce-i stătea în putință.

„Ei bine, poate că totuși nimeni nu o să te ceară”, declarase ea optimistă după ce aproape că ne prăbușiserăm în urma unei înclinări prea bruște.

Evident, se înșelase. Am înțeles rapid că bărbații care cereau să danseze tango erau din categoria *buaya*, iar cel cu care am avut de-a face în acea a 44-a zi de muncă nu a fost o excepție.

Era comis-voiajor, sau așa s-a recomandat. Specializat în produse de papetărie pentru școli și birouri. Mi-am amintit imediat de mirosul distinct de carton al caietelor mele. Îmi plăcuse să merg la școală, însă ușa aceea era acum închisă pentru mine. Nu-mi rămăsese decât sporovăiala prostească a acestui comis-voiajor, care îmi povestea că papetăria reprezintă o afacere solidă, cu toate că se putea și mai bine.

— Ai pielea frumoasă!

Respirația îi mirosea a pui hainanez¹ cu orez și usturoi. N-am știut ce să răspund, așa că m-am concentrat asupra bietelor mele picioare zdrobite. Situația era fără scăpare, căci comis-voiajorul părea să creadă că tango-ul consta dintr-o înșiruire de poze izbitor de bruște și dramatice.

— Înainte m-am ocupat cu vânzarea de cosmetice, a adăugat el, apropiindu-se din nou prea mult. Știu o mulțime de lucruri despre pielea femeilor.

¹ Hainan, arhipelag din Marea Chinei de Sud, este cea mai mică dintre provinciile chineze (n. tr.).

M-am tras în spate ca să măresc distanța dintre noi. Ne-am învățat și m-a smucit așa de tare, încât m-am clătinat. Am bănuț că o făcuse intenționat, însă am observat cum mâna i se duce involuntar spre buzunar, ca și cum se temea să nu îi fi căzut ceva din el.

— Știi că există modalități prin care o femeie se poate păstra tânără și frumoasă pentru totdeauna? m-a întrebat, zâmbind. Cu ajutorul acelor.

— Ace? am repetat curioasă, deși vorbele lui mi se păruseră cea mai jalnică replică de agățat auzită vreodată.

— În vestul Javei, unele femei își înfig niște ace foarte fine în față. Le vâră adânc în piele, până ce nu se mai văd. E o vrăjitorie care împiedică îmbătrânirea. Am cunoscut o văduvă frumoasă, care îngropase cinci soți. Mi-a spus că își vârăse 20 de ace în față. Dar mi-a explicat că, după moarte, acele trebuie îndepărtate.

— De ce?

— Pentru că, după moarte, corpul trebuie să fie întregit. Adăugirile trebuie îndepărtate și tot ce lipsește trebuie înlocuit, altfel sufletul nu se va odihni în pace.

Plăcut impresionat de uimirea cu care îl urmăream, comis-voiajorul a continuat, descriindu-mi în amănunt călătoria sa. Unii clienți vorbesc în timp ce dansează, alții însă se mișcă tăcuți, cu palmele asudate. Una peste alta, îi prefer pe vorbăreți, care sunt prea absorbiți de propria lume pentru a-și vârî nasul într-a mea.

Dacă familia descoperea că-mi luasem o a doua slujbă la salonul de dans, avea să fie un dezastru. M-am cutremurat la gândul furiei tatălui meu vitreg și al lacrimilor mamei, obligată să-i mărturisească datoriile făcute la

mahjong¹. Și mai era și fratele meu vitreg, Shin, născut în aceeași zi cu mine, motiv pentru care lumea întreba mereu dacă suntem gemeni. Shin fusese întotdeauna aliatul meu, cel puțin până de curând. Câștigase o bursă și plecase să studieze la Colegiul Medical „King Edward VII” din Singapore, unde talentele native erau instruite să combată lipsa de doctori din Malaya. Fusesem mândră de el pentru că Shin era deștept, însă îl și invidiasem profund, fiindcă, dintre noi doi, eu obținusem note mai mari la școală. Totuși, era inutil să-mi pierd vremea visând la ce ar fi putut să fie. Și oricum, Shin nu-mi mai răspundea la scrisori.

Comis-voiajorul continua să vorbească:

— Crezi în noroc?

— Cum adică? am răspuns, încercând să nu mă strămb atunci când m-a călcat tare pe picior.

— Ar trebui să crezi, pentru că voi avea mult noroc, ai să vezi, a replicat, rânjind, și s-a răsucit din nou prea brusc.

Cu coada ochiului, am surprins-o pe Matroană uitându-se încruntată la noi. Făceam o scenă pe ringul de dans, clătinându-ne de colo-colo, iar asta dăuna afacerii.

Am scrâșnit din dinți și m-am străduit să-mi recapăt echilibrul în timp ce comis-voiajorul s-a dezlănțuit într-o aplecare periculos de adâncă. Ne-am balansat amândoi fără pic de grație. Cu brațele zburând prin aer sau încheștate de haine. M-a cuprins cu mâinile de fund și a aruncat o privire în decolteul meu. L-am împins cu cotul, iar o mână mi s-a prins în buzunarul lui. Ceva mic și ușor s-a rostogolit în palma mea în timp ce mă smuceam. Părea

¹ Joc chinezesc cu 144 de piese asemănător cu rummyul, inventat în timpul dinastiei Qing (1636–1912), dar larg răspândit în ultimele decenii în întreaga lume (n. tr.).

un obiect cilindric subțire și neted. Am ezitat, gâfâind. Trebuia să-l pun la loc; dacă mă vedea că îi luasem ceva, mă putea acuza că sunt hoată de buzunare. Unora dintre bărbați le plăcea să le facă necazuri fetelor.

Comis-voiajorul a zâmbit fără rușine.

— Cum te cheamă?

Tulburată, i-am dat numele real, Ji Lin, în loc de Louise. Era din ce în ce mai rău! În acel moment, muzica a încetat, iar comis-voiajorul mi-a dat brusc drumul din strânsoare. Cu ochii fixați asupra unui punct de dincolo de umărul meu, ca și cum zărise pe cineva cunoscut, s-a îndepărtat grăbit.

Ca pentru a compensa tangoul, formația a atacat „Yes, Sir, That’s My Baby!”¹ Cuplurile au umplut ringul, iar eu m-am îndreptat spre locul meu. Obiectul pe care îl țineam în mână mă ardea ca un fier înroșit. Bărbatul urma să revină cu siguranță; mai avea o grămadă de bilete. Dacă așteptam, puteam să-i restitui ceea ce îi luasem. Și să pretind că îi căzuse pe jos.

Mirosul de ploaie a dat năvală prin fereastra deschisă. Speriată, am ridicat panglicuța ce separa scaunele dansatoarelor de ring și m-am așezat, netezindu-mi fusta.

Am deschis palma. Așa cum bănuisem când îl pipăisem, obiectul era un cilindru din sticlă cu pereți subțiri. O sticlută de mostre de numai 6 centimetri lungime, cu dop metalic. Înăuntrul ei, a zornăit ceva ușor. Mi-am înăbușit țipătul.

Erau cele două încheieturi de sus ale unui deget tăiat și uscat.

¹ Cântec american popular, compus în 1925, interpretat de-a lungul anilor în diverse variante de muzicieni celebri precum Bing Crosby sau Frank Sinatra și inclus în coloana sonoră a numeroase filme (n. tr.).